

Demografski in geografski prehod

Staranje prebivalstva je demografski proces, ki mu evropski mediji in politiki v zadnjem času posvečajo zelo veliko pozornost. Opozarjajo nas, da zaradi upokojevanja številčnih generacij prebivalcev rojenih v baby boomu po 2. svetovni vojni, primanjkljaja delovno aktivnega prebivalstva, zadolženosti držav in visoke ravni socialnih pravic ne bo mogoče več zagotavljati takšnega standarda upokojencev, kot so ga bili vajeni do sedaj.

Iz geografskega vidika se temu procesu "dogajajo" krivice. Izpostavljajo se namreč samo njegove finančne posledice. In čeprav so novice in opozorila namenjena ozaveščanju, se ravno zaradi poudarjanja izključno finančne plati izkoriščajo za zastraševanje vseh, ki smo še aktivni. Ko je že govor o financah: dodatnega pokojninskega varčevanja v t. i. tretjem stebru si veliko ljudi sploh ne bo moglo privoščiti.

Kje pa je tukaj geografski pogled na demografski izziv? Največkrat ga ni! Kako na primer prepričati prebivalca večjega mesta v Sloveniji, da je staranje prebivalstva tako velik problem, če pa ni mest v vrtcih? Staranje prebivalstva se razlikuje med posameznimi območji. "Ostarevajo" predvsem mesta in podeželje v perifernih območjih, medtem ko za obsežna suburbana območja v Sloveniji še ni mogoče govoriti, da je staranje prebivalstva izjemno pereč problem. Ko pa obnemorejo, starejši ljudje potrebujejo dolgotrajno nego. Možnosti pomoči, ki jih imajo oni in njihovi svojci pri tem fizično in psihično napornem delu, se prav tako razlikujejo med mestnimi in podeželskimi območji.

Kako (si) pomagati? Avtorji v tokratnem Geografskem obzorniku predstavljajo svoje izkušnje na tem področju. V štirih člankih si lahko preberete o pristopih, ki omogočajo kakovostno življenje starejših. Avtorji opisujejo posebne bivalne skupnosti za starejše in možnosti za pomoč na domu. Pri tem pa ne gre samo za fizično pomoč, ampak je pogosto potreben le pristen človeški odnos, topel stisk roke ali prisrčen nasmeh. Medgeneracijsko sodelovanje bi moralo kljub zasedenosti mlajših postati stalnica.

Z demografskim prehodom se dogaja tudi geografski prehod, to je prehod med dvema razvojnima oblikama pokrajine (Klemenčič M, 1997). Zaradi prilagoditev grajenega okolja starejšemu prebivalstvu, novih elementov v prostoru (domovi za starejše, nove storitvene dejavnosti), opuščanja kmetovanja, depopulacije in fizičnega propadanja naselij ter drugih procesov se bo v pokrajini ustvarilo novo razvojno ravnovesje.

To so seveda samo scenariji, ki so nastali na podlagi trenutnih teženj v demografskem, gospodarskem in prostorskem razvoju. Zaradi nepredvidljivih (slučajnih) dogodkov pa lahko pride do sprememb v trenutnem razvoju.

Naše vodilo bi moralo biti: tudi mi bomo nekoč stari. Na jesen življenja se pripravljamo že sedaj! Najbolje tako, da starejšim omogočimo čim bolj kakovostno življenje.

Simon Kušar, urednik

Klemenčič, M. M. 1997: Geografski prehod. Dela 12.

GEOGRAFSKI OBZORNIK

strokovna revija za popularizacijo geografije

Izdajatelj: **Zveza geografov Slovenije,**

Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

Za izdajatelja: **dr. Stanko Pelc**

ISSN: **0016-7274**

Odgovorni urednik: **dr. Simon Kušar**

Uredniški odbor: **Maja Besednjak,**

dr. Dejan Cigale, Primož Gašperič, Mojca Ilc

Klun, dr. Drago Kladnik, Miha Koderman,

dr. Irena Mrak, mag. Miha Pavšek,

dr. Irma Potočnik Slavič, dr. Mimi Urbanc,

ddr. Ana Vovk Korže, dr. Igor Žiberna

Upravnik revije: **Primož Gašperič**

Lektoriranje: **Tea Erjavec**

Elektronski naslov uredništva:

geografski.obzornik@gmail.com

Medmrežje: **<http://zgs.zrc-sazu.si/Publikacije/>**

Geografskiobzornik/tabid/302/Default.aspx

Tisk: **Tiskarna Oman**

Finančna podpora: **Ministrstvo za šolstvo in šport**

Cena: **2,7 €**

Transakcijski račun: **02010-0014166331**

Nova Ljubljanska banka, d.d., Ljubljana,

Trg republike 2, 1000 Ljubljana

Izhaja 4-krat letno kot enojna ali dvojna številka.

Geografski obzornik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugod.

Uredništvo si pridružuje pravico do (ne)objave, krajšanja, delnega objavljanja prispevkov v skladu z uredniško politiko in prostorskimi možnostmi.

Prispevke pošljite natisnjene in po elektronskem mediju na naslov in elektronsko pošto uredništva.

Poslanih prispevkov ne vračamo. Revija je vključena v

SCOPUS.

GEOGRAPHIC HORIZON

professional magazine for popularization of geography

Publisher: **Association of Slovenian Geographers,**

Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, Slovenia

For the publisher: **Stanko Pelc**

ISSN: **0016-7274**

Editor: **Simon Kušar**

Editorial board: **Maja Besednjak, Dejan Cigale,**

Primož Gašperič, Mojca Ilc Klun, Drago Kladnik,

Miha Koderman, Irena Mrak, Miha Pavšek,

Irma Potočnik Slavič, Mimi Urbanc,

Ana Vovk Korže, Igor Žiberna

Administrator: **Primož Gašperič**

Lector: **Tea Erjavec**

E-mail: **geografski.obzornik@gmail.com**

www: **<http://zgs.zrc-sazu.si/Publikacije/>**

Geografskiobzornik/tabid/302/Default.aspx

Print: **Oman**

Financial support: **Ministry of Education and Sport**

Price: **2,7 €**

Bank account: **02010-0014166331**

Nova Ljubljanska banka, d.d., Ljubljana,

Trg republike 2, 1000 Ljubljana, Slovenia

The magazine is indexed in SCOPUS.